

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto. Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznani) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 30 D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 75 D, na 1/16 strani 50 D, na 1/32 strani 25 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa vsaj 5 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

St. II. Ljubljana, 15. junija 1922. Letnik XXXIX.

Obseg: Gnojilni preizkusi pri ajdi. — Zapovedi pravilne bikoreje. — Kdaj in kolikokrat je treba vinograde škropiti proti peronospori? — Grobanje cepljenih trt. — Jabolčni zavijač, fusikladij in monilija. — Nabirajte zdravilna zelišča! — Škoda, povzročena po lovcih in divjačin. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Gnojilni preizkusi pri ajdi.

Gnojenje ajde s fosforovo kislino ne potrebuje več preizkusov, kajti malodane že vsak slovenski kmetovalec, ki seje ajdo, je o tem prepričan, da štupanje ajde s superfosfatom, ali Tomasovo žlindro, ali kostno moko in kalijsko soljo ugodno vpliva na razvoj ajde in na pridelek. Pač pa se gre za to, da se podrobneje preizkuša učinek posameznih fosfatnih gnojil v zvezi s kalijsko soljo. V ta namen bo Kmetijska družba uvedla večje število preizkusov gnojenja ajde z različnimi vrstami fosfatnih gnojil v zvezi s kalijsko soljo. Na podlagi uspehov s temi preizkusi bo šele mogoče natančno določiti vrednost in učinek posameznih fosfatnih gnojil pri gnojenju ajde.

Vsako preizkusno zemljišče naj enakomerno obsega po 100 kvadratnih metrov ali 1 ar, torej površino, ki se doseže, če se izmeri del njive, ki je 10 metrov dolg in 10 metrov širok, ali pa 20 metrov dolg in 5 metrov širok. V vsak vogal preizkusnega zemljišča je zabiti po en močan količek, ki ostane na tem mestu, dokler se pridelka ne pospravi. To zakoličenje je nujno potrebno, da se ločijo posamezna gnojena in negnojena zemljišča. Najumestnejše je med preizkusnimi zemljišči in okoli njih pustiti za širino ene motike prazen prostor, da se posamezna zemljišča že na prvi pogled razločujejo.

Za izvršitev teh preizkusov bi prišla v poštev sledeča umetna gnojila: rudninski superfosfat in kostni superfosfat sama; obe ti gnojili v zvezi s kalijsko soljo; rudninski superfosfat v primeri s Tomasovo žlindro, sirovo kostno moko in razklejeno kostno moko v zvezi s kalijsko soljo.

Množina teh gnojil na 1 ar bi znašala pri fosfatnih po 3 kg, pri kalijski soli po 1 kg.

Za preizkuse je določiti njivo z enakomerno in rajše slabše gnojeno zemljo.

Primer takih preizkusov bi izgledal sledeče:

		10 m									
I.	10 m	R S	negno- jeno	K S	R S	K S	K S	K S	K S	K S	K S
					K						
		10 m									
II.	10 m	R S	negno- jeno	T Ž	S K	R K	K S	R K	K S	R K	K S
				K	K						

Pri tem znači:

- RS = 3 kg rudninskega superfosfata,
- KS = 3 „ kostnega superfosfata,
- TŽ = 3 „ Tomasove žlindre,
- SK = 3 „ sirove kostne moke,
- RK = 3 „ razklejene kostne moke,
- K = 3 „ kalijske soli.

Ta umetna gnojila je najbolje potrositi in podbriniti preden se poseje ajda. Fosfatna gnojila se lahko zmeša skupno s kalijsko soljo ali se pa trosi vsako zase. Pri trosenju gnojil je paziti, da se ne trosi preko meje dotičnega preizkusnega zemljišča in posebno pa ne na negnojeno zemljišče, ki služi za primerjanje. Vedno se mora pustiti negnojeno zemljišče, da se lahko primerja učinek umetnih gnojil na rastline.

Vsako zemljišče je označiti s tablico, na kateri je številka zemljišča in način gnojenja.

Točno je paziti in beležiti vsako razliko, ki bi se pokazala med posameznimi preizkusnimi zemljišči, na primer rašča ajde, barva listov, množina cvetja in dolgotrajnost istega, dozorevanje enakomerno ali ne, pojave boleznih itd. Glavni uspeh ima pa pokazati žetev, pri kateri je previdno postopati in ravnati na sledeči način:

1. Vsako preizkusno zemljišče, zaznamovano s številkami 1—5, je posebej požeti, ajdo povezati v snope in snope posameznih zemljišč zaznamovati s številko zemljišča.

2. Snope posameznih zemljišč je ločeno sušiti in strogo paziti, da se medseboj ne pomešajo. Tudi z njive se jih mora ločeno odpeljati.

3. Ko se je ajda dodobra osušila, jo je za vsako zemljišče posebej iztehtati, pri tem pa primerjati razliko v teži, dalje razliko pri slami različnih zemljišč glede njene debeline, barve, nedozorelega zrnja itd.

4. Potem je omlatiti ajdo z vsakega preizkusnega zemljišča posebej in natančno iztehtati zrnje in slamo s plevami vred.

5. Vse te podatke je natančno opisati in poslati Kmetijski družbi v Ljubljano.

Posebno je povdariti, da je vsako tudi najmanjše delo pri preizkusih vršiti vestno in marljivo, kajti le od natančnih preizkusov je pričakovati uspeh, ki pride v korist celokupnemu kmetijstvu. Na podlagi teh uspehov bo potem Kmetijski družbi lahko ugotoviti za ajdo eno ali drugo umetno gnojilo, oziroma svariti pred uporabo takega, ki se ne izplača.

Kmetijska družba bo izvedla večje število takih preizkusov, v katere svrhe bo brezplačno dala na razpolaganje potrebne množine umetnih gnojil. Pozivlja torej kmetovalce, ki imajo veselje in umevanje za take preizkuse, in ki se zavežejo, da bodo točno izvršili in poročali o uspehih Kmetijski družbi, da se do 30. t. m. prijavijo, nakar se jim umetna gnojila dopošljejo.

Vsak kmetovalec si naj izbere le eno vrsto preizkusov, in sicer ali I. ali II.

Zapovedi pravilne bikoreje.

Pokolenje in telesna sposobnost.

Izbrati je junčka od najlepše in najboljše molzne krave. Njegov oče mora biti bik, ki je bil pri licencovanju premiran. Ako sta oče in mati iz dobrega mlečnega rodu in lepe postave, bo njun potomec odličen plemenjak. Od takega plemenjaka se dobi potomstvo, ki se bo odlikovalo po dobičkanosti in lepoti. Biki drobnih kosti, ozke medenice, majhne postave, udrtega križa, krivih nog ter od nepoznanega ali slabega rodu škodujejo živinoreji in naj se zato ne uporabljajo za plemo. Izključujejo naj se tudi slabotni in bolni biki.

Vzgoja bika.

Da bo bik naglo rasel, ostal zdrav, se krepko razvijal ter dosegel v pravem času sposobnost za plemenitev, se ga mora dobro krmiti, utrjevati in skrbeti, da se mnogo pregiba na prostem. Odstaviti ga ni prezgodaj; po možnosti naj biček dobiva mleko 4 do 5 mesecev. Krmi naj se z najboljšim dišečim senom. S sedmim tednom mu je pričeti pokladati z drobljen oves in pšenične otrobe; spočetka prav malo, večati pa je ta dodatek v razmerju, kakor se manjša množina mleka. Ko je biček odstavljen, naj dobi dnevno približno $\frac{1}{2}$ do 1 kg te močne krme, vsakega polovico, v dveh por-

cijah dnevno. Od 3 tednov naprej ga je spuščati na prosto vsak dan in pri vsakem vremenu, poleti in pozimi, za eno ali dve uri dnevno. Pozimi naj se v ta namen uporabljajo mala tekališča. Ako se je na tekališču zmočil od dežja ali snega, naj se ga osuši s tem, da se ga drgne s slamo ali cunjami. Črez poletje naj gre biček na pašo. Tam dobi zdravje, krepke kosti in moč. Hlevska vzgoja brez pregibanja na prostem da občutljive, bolehnne, slabotne bika, ki vzdrže le kratko časa.

Plemenska starost in čas plemenitve.

V starosti $1\frac{1}{2}$ leta naj se bik prične spuščati za plemenjenje, in sicer začetkoma samo enkrat na teden, potem polagoma po večkrat, nikdar pa ne več kakor dvakrat na dan.

Šele ko je dobil dva široka (stalna) zoba, je dosegel bik pravo sposobnost za plemenitev. Telic naj se ne pripušča popreje, dokler ne menjajo prvih dveh zob. Donašajo drugače slaboten zarod in zaostanejo v razvoju. Dobre mlečne krave naj se pripuste šele črez tri, slabejše molznice pa črez dva meseca po otelitvi. Krave, ki so oplemenjene (zaskočene), se včasih še vseeno pojajo, zato je preskočiti eno pojatev preden se jih iznova čez 6 tednov pripusti, ker drugače rade povržejo. Krave in telice, ki se ne pojajo vsake tri tedne, naj se pusti po živinozdravniku preiskati in zdraviti, ker so bolne in se le redkokdaj ubrejijo. Priporoča se krave in telice pripuščati šele 6—12 ur po izbruhu pojanja, ker se bolj gotovo ubrejijo, kakor če se jih pripušča takoj ob pričetku pojavnosti. Ugodno na sprejem semena vpliva dolga gonja (utrujenost) krav in telic pred in po plemenitvi.

Javni predpisi za porabo plemenskih bikov.

Ako se uporablja za pleme slab bik, se škoduje s tem svoji živini. Če se uporablja tak bik javno tudi za okolico, je škoda tem večja. Ker se napake pri lastni živini le težko opazijo, zato je uporabljati za plemo le one bika, ki so od posebne strokovne komisije bili pregledani in primernim spoznani. Za javno plemenjenje tujih krav je tako strokovno potrjenje (licencovanje) po zakonu predpisano. Kdor uporablja nelicencovane (zakotne) bika za javno uporabo, bo kaznovan. V krajih s čistokrvno pasmo se morajo uporabljati čistokrvni biki iste pasme. Zapisuje naj se vsako plemenjenje v „spuščalni zapisnik“, ker je to važno.

Ravnanje s plemenskim bikom.

Bik največkrat ni od rojstva hudoben. Hudobnega ga napravi nerazumnost, strah in sirovost človeka. Mirno, neustrašeno in razumno ravnanje napravi bika zaupnega ter krotkega. Bič, udarci s palico in vpitje ga gotovo pokvarijo. Ko je leto star, naj se mu da v nos obroček. Nanj se pripne usnjati jermen, ki se ga napelje čez nosni hrbet in priveže okoli rogov. Mirne bika naj se vodi le za ta jermen, hude pa na drogu za obroček.

Plemenitev.

Pri enakomerno razdeljenih otelitvah, torej tudi plemenitvah črez vse leto, ima en bik lahko 100 krav in telic, ako so pa plemenitve omejene le na gotovi čas (n. pr. poletje), pa ne sme imeti en bik več nego 70 krav in telic na leto. Kravam, ki izcejajo iz sramnice gnojno, umazano tekočino, ter nerednim pojaticam naj se bika ne pripušča, ker se ne ubrejijo, pač pa bika lahko okužijo. Odklanjati je tudi krave s predolgimi hlevskimi parklji, dokler niso prikrajšani. Posebne pri-

prave za privezovanje krav pri plemenitvi niso priporočljive. Najbolje je, da se izvrši plemenitev na prostem, torej brez vsakega privezovanja. En skok zadostuje. Določi naj se za pripuščanje bika gotovi čas (zjutraj, opoldne, zvečer, vsakokrat eno uro) med tem časom pa naj ima bik mir. Več kakor dva skoka na dan ni dovoljevati!

Krmljenje plemenskega bika.

Bika ni pustiti stradati, pa tudi ne pitati, pač pa naj bo vedno pri pravi mesnosti. Poklada naj se mu dobro seno, nerezano in suho, dvakrat ali trikrat na dan. Kot priboljšek mu je dajati na dan en ali dva litra zdrobljenega ovsa. Nezdobljen ali namočen oves biku le malo koristi (želodec prežvekovalcev). Pesa, krompir in žlempa povzročajo ohlapne organe in napravljajo bika lenega.

Istotako ni pokladati biku slame in mokre krme, ker dobi s pokladanjem iste velik trebuh in izgubi sposobnost za plemenjenje. Koristno pa je prgišče debelih pšeničnih otrobov in malo soli, ki se naj primešuje ovsenemu zdrobu. Hlev, v katerem stoji bik, mora biti svetel in dobro zračen, staja suha, jasli nizke.

Pregibanje.

Mišice in kite bika morajo biti močne in prožne, udje in parklji čvrsti ter močni, delovanje vseh organov normalno, le tedaj bo ostal plemenski bik dolgo časa, 5, 6, pa tudi več let za pleme sposoben. Od dobrih bikov, izvirajočih iz pripoznanega rodu, se mora dobiti kolikor mogoče mnogo potomstva, ako se hoče v živinoreji napredovati. Star bik prenaša svoje lastnosti z večjo gotovostjo na potomstvo kakor pa mlad in je zato večje plemeske vrednosti. Upreza naj se ga že s poldrugim letom za vožnjo krme, gnojnice, gnoja ter lahka poljska dela, v zimskem času pa za lahke vožnje drva in lesa, tedaj se doseže dolgotrajno uporabnost in bik ostane krotak, rodoviten in plemeni lahko, čeprav doseže težo 900 kg. Pri takem ravnanju ne bo v hlevu tulil, razkopaval, bodel in jaslil lomil. Plemenski bik je kot uprežna žival urnejši in močnejši kakor vol. Držanje bika brez pravega pregibanja prinaša jezo, nevarnost in izgubo.

Snaženje in skrb za parklje..

Uši, grinte, lišaj, pot, odmrla koža, prah, izpadla dlaka in umazanost povzročajo nadležno srbečico in ovirajo izhlapevanje in dihanje kože. Osnaži naj se bika vsako jutro s štriglem in krtačo od glave do repa. Bik se bo tedaj dobro razvil ter se s krotkostjo in ubogljivostjo oddolžil za to malo uslugo. Dolgi parklji mu obtežujejo hojo in stanje, napravijo ga celo nezmožnega za skok.

Spomladi in jeseni ga je peljati h kovaču, da mu prikrajša in poreže parklje, to posebno, ako se ga redno ne vprega.

Različni načini vzdrževanja.

Menjava stojišča je največkrat škodljiva. Plemenski bik naj ne menjuje gospodarja, posebno naj velja to za stare bika. Bika oddati najcenejšemu vzdrževalcu ni priporočljivo, ker se ta le redkokdaj drži vzdrževalnih predpisov. Vzdrževanje bika združnim potom je najumestnejše. Prav je, ako se daje rejcem priznani dobrih bikov za triletno neoporečno vzdrževanje istih primerna vzdrževalnina. Istotako je občinska in okrajna bikoreja priporočljiva.

Pokrajniska uprava, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani.

Kdaj in kolikokrat je treba vinograde škropiti proti peronospori?

Najvažnejše pri škropljenju vinogradov je, da se vrši pravočasno. V tem oziru so naši vinogradniki še premalo poučeni. Eni imajo navado škropiti zelo zgodaj, drugi bolj pozno in vsak hoče imeti s svojega stališča prav. Zato je gotovo umestno, da na to važno vprašanje javno odgovorim.

Glivica, ki jo imenujejo znanstveniki peronospora (peronospora viticola ali pa plasmopara viticola), živi, kakor vsako živo bitje, na poseben način. Znanstveniki, ki se pečajo z raziskovanjem načina življenja živih bitij, imenujemo biologe in nauk o tem, kako razna živa bitja žive, zovemo biologijo (življenjeslovje). Ako hočemo torej kako živo bitje, n. pr. kako glivico, ki nam povzroča škodo na kulturnih rastlinah, uspešno zatirati, moramo poznati njeno biologijo. Zato zamoremo tudi na zgoraj stavljeno vprašanje dobiti zanesljiv odgovor le na podlagi znanstvenega raziskovanja o življenju (biologije) glivice peronospore.

S tem raziskovanjem se je pečalo mnogo znanstvenikov, v novejši dobi pa zlasti znani učenjak Müller-Thurgau, ravnatelj vinarske šole in preizkuševališča v Wädensville v Švici, dr. Istánffi in J. Pálkas, ravnatelj in profesor centralnega ampelografičnega (trtoslovnega) zavoda v Budimpešti, dalje Francoza Ravaz in Verge, Američan Gregory itd. Iz raziskovanj teh znanstvenikov vemo:

1. Da prezimi peronospora v obliki t. zv. jajčnih trosov (troši so seme glivice) na odpadlih in segnitih, lani zelenih, trtnih organih (listih, grozdih, pecljih itd.) v zemlji, oziroma na površju zemlje.

2. Da iz teh jajčnih trosov spomladi, meseca maja — junija, kadar je vlažno in toplo vreme (25° do 30° C) izkale spomladni troši, ki ob dežju po dežnih kapljicah, katere odskakujejo od zemlje, dospejo na spodnje, najbližje pri tleh stoječe trtne liste.

3. Na teh, sedaj po peronospori okuženih trtnih listih izkale spomladni troši peronospore ob zadostni vlagi in toploti, tekem nekaj ur. Glivične klice se zarašajo skozi dihalne reže v notranjščino lista in se tam razrasejo v podobi micelija ali podgobja (koreninice glivice). Okužen list dobi vsled izsesavanja listnih stanic po miceliju na zgornji strani rumeno-rjavkaste madeže, ki nam naznanjajo, da je list bolan, okužen.

4. Po preteku gotove dobe, ki je pri višji toploti krajša, pri nižji pa daljša, prerase micelij peronospore skozi list do dihalnih rež (odprtín) na spodnji strani lista. Tam čaka na prvo izdatno vlago. Ob prvem dežju (hudi rosi), izrase micelij na površje, se razvije v veje, zvane nosilce konidij, na katerih se prikaže poletno seme peronospore (konidije), ki ga vidimo v obliki znanih sivih lis na spodnji strani po peronospori napadenih listov. Dobo od okuženja lista do razvoja poletnih trosov imenujemo inkubacijsko (valilno) dobo. Ta je pri toplem vremenu in vlagi krajša, pri hladnem daljša in znaša: sredi maja navadno 15—18 dni, koncem maja 12—15 dni (ob deževnem vremenu 10—12 dni), začetkom junija 11—13, (8—10, sredi 9—11 (6—8), koncem junija 6—7 (4—5), julija in avgusta 5—6 (ob dežju 4—5) dni. Čim toplejše in vlažnejše je torej vreme, tem hitreje se peronospora razvija.

5. Dozoreli poletni troši lete po zraku, padejo na trtno listje in okužijo ves vinograd. Tu čakajo ugodnega trenutka in pri prvem dežju ali rosi in zadostni toploti iz-

kale, trta je napadena od peronospore in se prične paliti. Po preteku valilne dobe se ob prvem dežju razvijejo zopet novi poletni trosi in okužitev gre dalje, na novo izrasle liste, grozdje itd. To se ponavlja vse poletje.

Kaj naj vse to uči?

1. Da je najvažnejše, da trto pravočasno in večkrat v letu poškopimo s strupeno, baker vsebujočo tekočino. Tekočina se na listu zasuši in prevleče površino lista s strupeno bakreno spojino. Na njej kaleče peronosporove troske bakrena sol zastrupi, tako da se njih klice ne morejo zarasti v notranjščino lista in ga uničiti. Ako škropimo šele tedaj, ko so se klice peronospore že zarile v list, je škropljenje prepozno in brezuspešno.

2. Da je treba opazovati vreme in razvoj peronospore, ker le iz njega zanesljivo doženemo, kdaj je treba škropiti.

Prvo škropljenje. Dokler ni od srede maja naprej izdatno deževalo, ne more nastati prva infekcija (okužitev) trte, torej se s škropljenjem prav nič ne mudi. Kakor hitro pa pade tak dež, vrže spomladne troske na najnižje liste trt, kjer se tekom 8 do 12 dni na že popisani način razmnože v nove poletne troske, kateri okužijo celo trto. Najopasnejši čas za okuženje vinograda po peronospori je torej po preteku 8 do 12 dni po prvem toplu in izdatnem dežju, ki pade v drugi polovici maja, torej tedaj, ko na zemlji najbližjih trtnih listih zasledimo prve, po peronospori napadepe liste.

Iz tega vidimo, da moramo škropiti prvič tekom 8 do 12 dni po prvem toplu in izdatnem dežju, ki je padel v drugi polovici maja, najpozneje pa takoj takrat, ko zasledimo tu ali tam v vinogradu prve od peronospore napadene liste (spodaj pri tleh) in na teh bele lise na spodnji strani. Tedaj je najskrajnejši čas in do prvega dežja mora biti vinograd poškopljen. Poprej nego v tem času škropljenje trtam sicer ne škoduje, ampak je nepotrebno.

Drugo škropljenje. Čas drugega škropljenja se ravna po rašči trte in po padavinah v času po prvem škropljenju. Na podlagi zgoraj navedene inkubacijske dobe si lahko preračunimo, kdaj je treba v drugič škropiti. Vobče velja, ne predolgo za prvim škropljenjem, torej kakih 14 dni, v suhem vremenu pa 3 tedne kasneje. Zelo važno je v tem času, to je po končanem cvetenju, da dobro poškopimo tudi grozdje. Mlade jagode so okuženju po peronospori najbolj izpostavljene, ker se v njih kožici nahajajo dihalne reže, skozi katere se klica peronospore lahko zarase v jagode. Starejše jagode nimajo teh rež več, zato gre njih okužba le skozi pecljčke in le bolj posamezno.

Tretje škropljenje. Tretjič škropimo kake tri tedne za drugim škropljenjem, kar se ravna po rašči trte in po vlagi. V deževnem vremenu velja sploh, da škropimo rajše v krajših presledkih, torej, če treba, tudi štirikrat v času od pričetka junija do srede ali druge polovice julija. Pozneje ni več treba škropiti. **B. Skalicky.**

Grobanje cepljenih trt.

Koristna je stvarna polemika, saj bistri pojme in načela.

Vkup sta trčila dva vinarska strokovnjaka v zadevi grobanja cepljenih trt. Kjer se dva prepirata, naj ima veselje še tretji. Boj se je bil v „Taboru“ in „Kmetijskem listu“. Mislim pa, da je pravo torišče za kaj takega strokovni list s strokovnim razsodiščem. Naj se torej prenese ta zadeva v naš odlični strokovni list „Kmetova-

lec“. Ta predmet bo gotovo zanimal tisoče vinogradnikov, bralcev tega lista.

Ravnatelj Žmavc je priobčil dejanske izkušnje na podlagi točnih mnogoletnih poskusov v vinogradu Vinarske šole v Mariboru. Taki nauki iz prakse so več vredni kakor suho zlato. Vsa teorija ne more omajati zanesljivosti resničnih pojavov iz narave. Ravnatelj Žmavc je navedel med mnogimi drugimi podatki in navesti posebne vrednosti tudi suha dejstva o pred leti pogrobanih cepljenih trtah.

Gotovo je našim vinogradnikom zelo simpatična misel, da bi se dalo tudi v cepljenih vinogradih naprej grobati. Saj nastane v takem vinogradu mnogo praznin, ki se ne dajo izlahka drugače izpolniti. Že pred mnogimi leti so torej začeli vinogradniki v raznih krajih zopet z grobanjem, a z različnimi uspehi. Po teh splošnih izkušnjah se načeloma ne more zagovarjati grobanja, še najmanj pa v mladih cepljenih nasadih. Rajše naj se podsaja, kar gre v prvih letih še z dobrimi cepljenkami, pozneje s sadikami v košarah. Nekateri si pomagajo tudi z divjaki, ki jih cepijo zelene in razgrobajo. Razmeroma enostavno pa je, raztegniti trto nad zemljo, n. pr. kot kordom. Mnoge brajde in druge obsežne odgoje nam pričajo, koliko prostora zna zavzeti ena sama trta, celo v korist rodovitosti in trpežnosti.

Ako je vinograd že star in se bliža svojemu koncu, tedaj bi se ga vendar znalo z grobanjem vsaj začasno še pomladiti. To bi kazalo zlasti pri današnji konjunkturi in pri sedanjih težavah naprave novih nasadov. Ni izključeno, da znajo take trte ponekod še dolgo vztrajati. Sam sem pograbil par domačih trt iz brajda za brajdo pred tridesetimi leti, ko je bil ves drug vinograd uničen. Te trte še sedaj dobro uspevajo. To je menda primer, ki se zna različno razlagati. Primer vendar še ni neoporečen dokaz. Vzroki so lahko zato različni. Mogoče je ponekod trtna uš izginila in ne preži več na vsako trtno korenino. V tem primeru sicer to ne velja, ker se pokaže na listih američank še polno uši. Mogoče, da je sedanji filokserin rod postal bolj previden in ekonomičen, da ne izropa in ne uničuje več tako naglo svojega gostitelja, ki mu je življenjski pogoj. To tudi trdijo nekateri merodajni izvedenci.

Po Bizeljskem in Kranjskem je bila trtna uš gotova z vsemi vinogradi že v par letih. Drugod, kamor je prišla pozneje, ni šlo več tako hitro, pa se še dandanes najde staro trtje, ki propada le polagoma. Silno naglo propadanje v tisti dobi je sicer obenem pripisovati tudi močnemu nastopu tedaj še nepremagljive peronospore. Reprodukcijska in regeneracijska poškodovanih korenin in kot posledica tudi odpornost, je vendar odvisna od obsega zdrave listne ploskve. To potrjuje dejstvo, da se trte z večjo razdaljo in večjim obsegom drže dalje. Ako je pa obenem dobava iz zemlje in iz listov ukinjena, tedaj mora trta hitro propasti. V splošnem pa se ponekod kaže, da dandanes tudi pod sicer enakimi pogoji trtna uš počasneje upropašča kakor nekda. To podpira nekako gornjo trditev o sedanjih rodovih filoksera.

Pa naj bo to kakor hoče! Poskusi v Mariboru so pokazali, da se znajo grobanice tudi cepljenih trt mnogo let dobro držati. Vprašanje je, če je to tako v vseh primerih. Izkušnja tega ne potrjuje povsod. Vsekakor je torej s tem v zvezi nekaj riziko. Vprašanje je, če se izplača star, že redek vinograd vsaj za nekaj let na ta način zgostiti. To je zadeva kalkulacije, odvisne od okoliščin. Ravnatelj Žmavc

priporoča torej to grobanje z gotovim pridržkom. Večkrat se bo morda bolje izplačalo na dotičnem zemljišču vinograd začasno nadomestiti z drugimi kulturami, dokler se zemlja ne odpočije. V primernih razmerah znajo druge kulture več nesti nego slab vinograd. Mlad nasad trt na dobro spočiti zemlji je pa tudi drugače produktivnejši nego star, izmozgan. Ljudje, ki natančno računajo, se niso zastonj poprijeli ravno tega zadnjega načina, in to v krajih, kjer je bilo vino pred vojno dražje nego je dandanes pri nas.

Če se gre za izpolnitev maloštevilnih pleš v sicer še dobrem starem vinogradu, znajo biti grobanice ali pa grebenice včasih dobrodošel pripomoček, če vzdržijo vsaj nekaj let. Med grobanicami in grebenicami delamo sledeči razloček. Grobanice nastanejo, če se celo deblo trte takorekoč v grob položi; za grebenice se pa zagrebejo le posamezne mladike, ki se vpognejo ob strani debela v zemljo.

Ravnatelj Puklavec je nastopil kot odločen nasprotnik vsakega grobanja cepljenk. On zanika možnost, da bi se omenjeni poskusi tako obnesli, kakor se je poročalo. Kar se tiče resničnosti onih podatkov, moram pričati tudi jaz, kar sem videl isto sam na lastne oči. Dejstva ne pobije nobena teoretična argumentacija. Ravnatelj Puklavec se opira posebno na teorijo, s katero pobija konkretna dejstva, o katerih se naj bi prepričal sam, četudi bi bile njegove izkušnje drugod druge. Iz dejstva, da propada podlaga mladih cepljenk, če se cepljeni del osamosvoji, izvaja, da mora v vsakem primeru propasti ameriški del cepljene trte, čim se cela pogroba. Res je, da se cepljeni del mlade cepljenke rad osamosvoji, čim zamore nemoteno poganjati lastne korenine. Ko še niso staničja cepljenega mesta dovoljno razvita, še ni prave zveze, tedaj je naravno, da pogine podlaga s svojimi še slabimi koreninami, čim ji korenine cepiča zbog svojega ugodnejšega mesta takorekoč pred nosom vse vzamejo, kar ona potrebuje. Lepa složnost sožitja (simbioze) je tedaj torej motena v poznejšo škodo obeh delov. V poznejših letih je znabiti to drugače. Ker so močno razvite korenine podlage za trto neobhodno potrebne, je tudi zveza po popolnoma razvitih staničjih boljša.

Cepljeno mesto učinkuje sicer vedno več ali manj, nikakor pa ne tako kakor obročkanje. Ta vpliv je gotovo odvisen tudi od sorodnosti od sorazmernega razvoja, n. pr. debelejši cepljeni del, tanjša podlaga itd., torej različen. Nekako zastajanje soka na cepljenem mestu pospešuje do gotove mere razvoj nad njim, torej gotovo tudi adventivnih (stranskih) korenin, če so za to dani pogoji, n. pr. vsled grobanja. Stara močna trta pa vendar ne more pogrešati izlahka močno razvitih konopcev korenin podlage, torej mora tudi še naprej zanje skrbeti. To bi bilo toliko bolj potrebno, če bi trtna uš sproti kvarila nove adventivne korenine iz cepljenega dela. V tem primeru bi bilo to prilično isto, kakor kadar vinogradnik redno zatira višje rosne korenine v korist nižjim. Tedaj bi bile razmere skoraj iste, kakor če razpeljemo trto nad zemljo bolj na dolgo z razliko, da je staro deblo v zemlji varneje pred zunanjimi vplivi. Vse po grobanju nastale nove trte bi se morale hraniti od korenin podlage, ki se znajo temu primerno razrasti. Sedaj se pa pojavi teoretičen pomislek, če ne škoduje deblu, ako se zagrne z zemljo. Vsaj sadnemu drevju to zelo škoduje. Stare grobanice necepljenih trt v splošnem pokažejo istotako, kakor pri poskusih v Mariboru, tudi cepljenih, da pri vinski trti ni tako. Drži se torej mnogo let sveže tudi s prvotnimi koreninami vred.

S tem vprašanje grobanja cepljenih trt še ni rešeno in je jako želeto, da bi se delali naprej smotreni poskusi, da se dožene, zakaj se stvar v enem primeru obnese, v drugem pa ne. Uspešnosti poskusov so najbolj škodljivi predsodki, torej se mora delati brez njih. Dejstva se pa naj ne pobijajo s teorijami, temveč naj se z istimi skušajo le tolmačiti. Prišlo se bo sčasom tako do zaključkov, ki znajo biti praksi v gotovih primerih zelo koristni.

Ivan Belle.

Jabolčni zavijač, fusikladij in monilija.

Josip Priol, Maribor.

Letos se nam obeta bogata sadna letina, kakor je nismo imeli že vrsto let. Drevje je z malimi izjemami dobro odcvelo in nastavilo številen zarod. Naša nujna naloga je sedaj poskrbeti, da nastavljeno sadje ostane na drevesu in se razvije do svoje zrelosti. Največjo pažnjo in pozornost pa moramo posvetiti škodljivcem in boleznim, ki nam lahko prizadenejo ogromno škodo, ter uničijo tretjino vsega sadnega pridelka.

Med mnogimi sovražniki sadnega drevja so brezdvoma najnevarnejši jabolčni zavijač, fusikladij in monilija. Tej trojici moramo napovedati neizprosno in brezobziren boj, kajti škoda, ki nam jo povzroča, je po statističnih podatkih in izkušnjah zadnjih let tako brezprimerno visoka, da je vsako zadevno dokazovanje odveč. Tudi letos se je bati samo v Sloveniji večmilijonske škode, ako bomo zamudili s pravočasnim obrambnim, odnosno sistematičnim zatiranjem navedenih nepridipripravov.

Jabolčni zavijač (*Carpocapsa pomonella*) nam uniči na leto 30—40% lepega namiznega sadja. Samica majhnega sivorjavega metulja polaga svoja jajčeca od konci maja do začetka julija na zelene, nedorasle plovce. Iz jajčeca se izvali v par dneh gosenica ter se zavrti navadno v muhi ali blizu muhe v sad. Tukaj se živi od mesa, napravlja rove in jih napolni z ostudno črvojedino — goseničjim blatom. Tak črviv sad je uporaben kvečjemu za sadjevec, jesih, žganje, nikakor pa ne za prodajo kot namizno sadje.

Ko je gosenica uničila tako en plod, si poišče češče drugega, tretjega, vsled česar je škoda podvojena, potrojena. Dorasla gosenica se zaprede jeseni na deblu in vejah v špranjah pod staro skorjo, mahom in lišaji. Tukaj prezimi in šele maja prihodnjega leta se zabubi ter preobrazi v 4 tednih v metulja. Polaganje jajčec se prične iznova.

Iz povedanega nam je jasno, kako bomo zavijača zatirali. Pozimi in spomladi očistimo drevje stare skorje, mahu in lišajev, namažemo deblo in debelejšje veje z apnenim beležem, da ne najde gosenica skrivališča čez zimo. Sredi junija ovijemo rodne jabolane in hruške približno 1 m nad zemljo z povresli iz lesene volne, trave, sena ter privežemo s kakim motvozom na debela. Čez povreslo pritrdimo debelejši papir, ki bo tvoril nekako strešico. Koncem julija, začetkom avgusta pregledamo pasti, sežgemo vsebino z gosenicami vred, ki so se semkaj poskrile. Nato naložimo pasti v drugič, da uničimo še drugi zarod, ki se pri nas navadno pojavlja.

Dasi pokončamo tako mnogo gosenic, jih bo ostalo še vedno $\frac{2}{3}$ do $\frac{3}{4}$ na vejah in deblu pod in nad goseničjimi pastmi, osobito ako nismo drevja pozimi temeljito očistili.

(Dalje prihodnjich.)

Nabirajte zdravilna zelišča!

Mr. M. R.

(Dalje.)

Praden preidem k naštevanju in opisovanju zdravilnih zelišč, hočem nakratko omeniti kako se morajo ista nabirati, čistiti in sušiti. To storim pa zaradi tega, ker mnogi itak že poznajo večinoma vse te „rože“, znan jim le ni način nabiranja itd.

Najprimernejši čas za nabiranje je ob lepem in suhem vremenu, nikdar pa ne v deževnih dneh. Zbirajo naj se res le oni deli rastlin, kateri se potrebujejo v zdravilstvu.

Cvetje. Pod tem imenom se razumejo res samo cvetovi (lističi cvetnega venca), brez peteljk, ali zelenih čašic, katere od spodaj pokrivajo cvetje. Potrga naj se le popolnoma razcvetela, ko je že čisto odprto.

Listje nam znači manjše in večje liste, s kratkimi peclji, toda brez stebel.

Zelišče je cela rastlina s stebлом, listi in cvetnimi popki (torej brez korenin). Listje in zelišča naj se nabirajo preden rastlina cvete, ker je takrat v njih še največ zdravilnih moči (delujočih tvarin).

Kot **korenine** so označeni glavni koreni in podanki, očiščeni od peska, prsti in malih, postranskih koreninic. Koplje naj se jih zgodaj spomladi, ko rastlina še ni pognala, ali pa pozno v jeseni, ko je že prenehala rasti. Do jeseni namreč spravi vsaka rastlina obilo hrane in drugih snovi (za nas zdravilnih) v svoje korenine, ali čebule in podanke, da more potem druge spomladi iznova pognati.

Lubje, ali skorja naj se reže ali lušči (v dolžini od 10 do 20 cm v zviti, vzdolž prerezanih cevkah) edinole z mladih, do palca (prsta) debelih vejic in to spomladi, ter zgodaj v poletju, ko se pretakajo po njem in pod njim še sokovi; torej v času, ko rastlina poganja, rase in cvete.

Plodovi (sadovi) pa čisto umevno šele tedaj, ko so popolnoma dozoreli.

Pri trganju in nabiranju se mora najbolj paziti, da se ne pomešajo razne vrste druga z drugo in s travo. Če se jih drži s rrah, ali prst, naj se ta otrese in opere z vodo (posebno pri koreninah, katerim naj se potrgajo tudi luske in male koreninice, ter razni gnili deli). Ravnotako se mora odstraniti poškodovano in od žuželk razjedeno cvetje in listje.

Sušijo se te rastlinice edinole v s e n c i, nikdar ne na solncu, ali pri ognju, še manj v dimu. Najpripravnejši prostor za to je v hišnem podstrešju, kjer je poleti dovolj vroče, ter obenem nekaj prepriha. Nabrano in očiščeno zelišče naj se nastelje, čisto na redko in na rahlo, po pomeđenih, lesenih tleh, pogrnjenih rjuhah, ali papirju. Še primernejše so rete, rešeta in nalašč za to narejene nizke in zelo široke lesene skrinjice. Njih dno naj bo zbito iz ozkih deščic, tako da so vmes za prst debele špranjice, skozi katere pihlja zrak tudi od spodaj. Seveda morajo te skrinjice stati na ped visokih nogah, ali podstavkih.

Bezgovno cvetje in cvetje papeževe (rimske) sveče zelo rado porjavi, vsled prepočasnega sušenja. Zatorej naj se jih suši nad živim apnom, v posebnih sušilnih napravah, katere si pa vsak lahko sam takole pripravi: natrese se stolčeno živo apno na dno večje skrinje ali soda, pogrne črez to rjuho, ali papir, ter nasuje nanj cvetje (nepotlačeno in ne pregosto). To posodo se pa mora zelo dobro zapreti. Še bolje se stori, če se obje to skrinjo od znotraj s pločevino (Blech) in se jo tako zapre, da ne more zunanji zrak vanjo. V kratkem času bo cvetje popolnoma suho in bo obdržalo svojo prvotno barvo (kve-

čjemu bo malo potemnelo). Živo apno namreč zelo pohlepno upija vodo in jo jemlje zraku in najbližjim predmetom. Tudi za sušenje cijanovih korenin je ta skrinja najbolj prikladna.

Debelejše korenine se posuše najlepše, če se jih preje prekolje po dolgem in se jih zreže na krajše kose. Ne sme se jim pa skorje odlučiti (razen pri slezu-ajbšu i. dr.), ker potem izhlapijo eterična olja, katera so pod skorjo nekaterih korenin, kakor n. pr. pri kolmežu.

(Dalje prihodnjic.)

Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.

(Konec.)

Lovske živali so vse one divje živali, ki po lovskem zakonu uživajo posebno varstvo in ki jih sme loviti ali streljati samo lovski upravičenec. Zato je pa ta odgovoren za vsako škodo, ki jo te živali povzročijo na tujem zemljišču (zajec, srna, itd.).

Lovne živali, ki ne uživajo tega varstva, sme vsakdo pobijati in pokončevati, in sicer v vsakem letnem času. (Ako jih hoče streljati s puško, mora imeti orožni list, dovoljenje lovskega upravičenca in lovsko karto). Toda te živali ostanejo last lovskega upravičenca, kateremu jih je treba izročiti (lisica, vidra, jazbec itd.).

Po § 66. štaj. in § 68. koroškega lovskega zakona sme medvede, volkove, rise, divje mačke in divje prasiče vsakdo loviti, pobijati in si jih s tem prisvojiti.

Glede v i d r e na Kranjskem velja določilo, da preide ona v last ribarskega upravičenca, ako jo je ta ulovil, če jo je pa lovski upravičenec ubil, je potem njegova last.

V r a n e, k a v k e in š o g e se sme loviti ali pokončevati vsak čas in na kakršenkoli način, ker te ptice ne uživajo nikakega varstva. Opozarja se pa, da, četudi te ptice napravljajo v posameznih slučajih precejšnjo škodo, so na drugi strani kmetovalcu zelo koristne, ker uničijo neizmerno poljskih miši, ogrcev in drugega mrčesa. Škodo, ki jo povzročajo te ptice, najemnik lovišča ni dolžan povrniti.

Lovske p s e, ki jih lovski upravičenec zaloti, da s a m i love, jih sme ta pobiti. To načelo velja pa samo v splošnem, kajti vsaka dežela ima posebna določila.

Štajerski in koroški lovski zakon dovoljmeta lovskega upravičencu ali njegovim lovcem, da smejo pobijati pse, ki jih dobe na samem, torej stran od hiš in čred, da sami love, kakor že zgoraj omenjeno.

Po besedilu starega na K r a n j s k e m glede streljanja psov še vedno veljavnega ces. patenta iz l. 1786. nismo popolnoma na jasnem, ali se smejo loveči tuji psi splošno streljati ali ne. Vendar napeljuje zgodovinski razvoj zakonodaje in pa razmotrivanje posestnih in lovskih razmer, ki so obstojale pred 128 leti, v primeri z današnjimi, k temu, da lovskega psa, ki ne lovi brez n a d z o r s t v a ali sam po tujem lovišču, ampak je zašel tja iz sosednjega lovišča, kjer lovi njegov gospodar, ni streljati.

Pod števil. 473. dež. zakonika za Nižjeavstrijsko je bila razglašena ministrska naredba z dne 27. decembra 1852., katera poydarja, da je lovečim lovskim psom, ki prihajajo iz sosednjega lovišča, po možnosti prizanašati. V nekem primeru so se upoštevale te določbe, ki so veljale za Nižjeavstrijsko, tudi na Š t a j e r s k e m in je zadevno razsodbo, s katero je bil obsojen oni, ki je psa ustrelil, vrhovno sodišče z dnem 13. aprila 1897., števil. 4425. potrdilo.

Sedaj imajo pač na Niževavstrijskem (od l. 1902.) kakortudi na Štajerskem (od l. 1907.) glede streljanja psov nove zakonite določbe. Ker na Kranjskem takih še nimamo, se torej v danih primerih pri nas še upošteva zmišlel omenjene določbe, ki je veljala poprej za Niževavstrijo.

Škodo, ki jo povzročijo lovski psi pri lovu, je dolžan povrniti lovski upravičenec. Če pa lovski psi love in delajo škodo po polju, ima lastnik zemljišča pravico zahtevati povračilo škode po določenih občnega drž. zakonika. Po njem je vsakdo odgovoren za škodo, ki jo naredijo njegove živali, če nanje ne pazi.

Domače mačke, ki v bližini hiš in na polju love miši, lastnik lovišča ni upravičen pokončevati. Pač pa sme pobijati podivjane mačke, ki zasledujejo zajce, mladice in ptiče, če jih pri tem zasači v primerni razdalji od človeških bivališč. Po štajerskem deželnem zakonu se smejo domače mačke ugonabljati, če se jih zaloti, da pohajajo po gozdu in polju, na Koroškem pa samo po gozdu. Kako daleč od hiš ni predpisano. Kranjski deželni zakon o tem ne predpisuje ničesar. Vendar se splošno v pravnih krogih smatra, da se na Kranjskem domače mačke ne smejo streljati. Popolnoma zanemarjene domače mačke, ki pohajajo po gozdih, in podivjane mačke, ki delajo na ptičih veliko škodo, je smatrati kakor divje mačke, ki se jih sme streljati.

To so v glavnem določila deželnih lovskih zakonov, ki so dandanes pri nas v Sloveniji še v veljavi in katerih določb se drže še naši sodniki. Pri sestavi novega lovskega zakona bodo morali biti tozadevni predpisi mnogo točneje izraženi. Posebno pa bo treba paziti, da se s primernimi določili omeji škoda, ki jo povzročajo divjačina kmetovalcem in da se varujejo njih koristi nasproti lovskim upravičencem.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej l. številko.

Vprašanje 74. Imam na meji sadno drevje, oddaljeno 1-50 do 2 m od sosedovega sveta. Nekatero veje visijo čez sosedov svet. Ko sadje dozori, ga sosed sklati z vej in pobere. Ali ima sosed pravico pobrati sadje z vej, ki rasejo čez njegov svet? (T. O. v K.)

Odgovor: Državni zakon predpisuje glede lastnine drevja sledeče: Lastnina drevesa se ne določuje po koreninah, ki rasejo v sosedovi zemlji, ampak po deblu, ki rase iz zemlje. Če rase drevo na meji več posestnikov, je to njih skupna last. Vsak posestnik lahko izruje korenine sosedovega drevesa iz zemlje in odseka veje, ki rasejo čez njegov svet ali jih pa tudi uživa. V Vašem primeru ima torej sosed pravico pobrati sadje z vej, ki rasejo čez njegov svet.

Vprašanje 75. Dodatno k vprašanju št. 68. v-10. številki „Kmetovalca“: Kdaj in kako naj sejem lucerno? smo prejeli sporočilo od kmetovalca, kako on ravno s to rastlino.

Odgovor: Lucerno posejati, je na vsak način nevarno, ker jo še lahko slana vzame. Štajerska detelja pa ne pozebe tako lahko. Če se oves nad lucerno pusti dozoreti, ji ta le tedaj škoduje, če je preveč gost ali če poleže. Redek oves, če stoji, ji ne napravi škode, če se ga tudi pusti dozoreti. Dalje vem iz lastne izkušnje, da postane lucerna, vsejana med zgodnjo ajdo, ko se ni več batil slane, jako lepa. Ajda nudi mladi lucerni senco, ovira plevel, hitro dozori in napravi zemljo prožno. Pač pa je odvisno od krajevnih razmer, če zgodnja ajda obrodi, za kar je merodajno vreme med cvetenjem. Med lucerno sem tudi

sejal belo deteljo, ki ovira razvoj plevela, v tretjem letu pa izgine. Tedaj pa je lucerna dovolj močna.

V. R.

Vprašanje 76. Sem posestnik in gostilničar, ki odprodam nekaj vina na debelo. Dosedaj sem imel obdačeno in neobdačeno vino skupaj v isti kleti. Sedaj pa zahteva finančna kontrola, da moram neobdačeno vino shraniti v posebni kleti, imeti bi torej moral dve kleti: založno in točilno. Dalje si moram pridobiti obrtno dovoljenje za prodajo vina na debelo. Kakšni predpisi veljajo za točenje vina na debelo? (V. Š. v L.)

Odgovor: Zakon o trošarini, posebno pravilnik k temu predpisuje v členu 8. kontrolna določila, kakor sledi: Splošni kontroli je zavezano vse vino na ozemlju, za katero velja ta pravilnik. Kontrola se torej razteza na: a) proizvajalce, b) na prodajalce na debelo, c) na prodajalce na drobno, č) na druge osebe, na konsumente. Ker prodajate vino tudi na debelo, se Vas naravno smatra za prodajalca na debelo. Vsled tega velja za Vas točka b), ki se glasi: Prodajalec vina na debelo mora imeti vso zalogo pod kontrolo. O sprejemu in oddaji vina iz zaloge in o pretakanju mora voditi založni zapisek. Vino za lastno porabo mora hraniti ločeno od druge zaloge ter ga ob prevzemu bodisi iz svoje, bodisi iz tuje zaloge obdačiti. Zalogo ima vobče prosto uradne zapore; ako se je pa bati zlorabe, se mu smejo sodi zapečatiti; pri tem ostane voha prosta pečata, zato pa mora pokušnje popolnjevati z vinom, ki ga je obdačil za svojo porabo. Ker torej prodajate vino na debelo, smatra finančna kontrola, da spadate po pravilniku pod točko b) in zaradi tega Vam tudi predpisuje določila, ki so tu navedena. Vsa ta navodila najdete v knjižici „Trošarinski predpisi“, ki jo je izdala delegacija ministrstva financ v Ljubljani l. 1921. in jo tudi tam dobite po primerni ceni.

Vprašanje 77. Krava se je pokvarila na nogi, vsled česar jo nameravam zaklati in razprodati meso na drobno. Slišal sem, da sedaj ni treba več plačati užitnine, pač pa moram poklicati živinozdravnika, da jo pregleda. Ali mora pri zakolu za silo biti poleg živinozdravnika? (U. M. v S.)

Odgovor: Pri zakolu za silo, ki ga izvajajo kmetovalci v takih primerih, ni treba klicati živinozdravnika, ampak zadostuje, če meso zaklane živali pregleda mesogledec v občini, nakar se lahko razproda. Preden se pa prične meso prodajati, se mora plačati užitnina, kakor jo določa užitninski zakon. Naravno je, da morate poprej naznaniti občini, oziroma županstvu, da nameravate zaklati žival in obvestite mesogledca, da ogleda pred odprodajo meso zaklane živali.

Vprašanje 78. Nekateri pravijo, da je škodljivo za vozove, če se popolnoma razsušene zapelje v potok, da se namočijo. Kako je pravilno ravnati z razsušenimi vozovi? (I. K. v S.)

Odgovor: Najpreje je povdariti, da spada že to med velike napake v gospodarstvu, če se sploh vozove tako zanemarija, da se popolnoma razsuše. Če se pa hoče tak popolnoma razsušen voz spraviti v red, se mora zelo previdno postopati. Les pri vozu je dobil razpoke, ki se ne dajo tako lahko zamašiti. Če se zapelje razsušen voz v vodo, potem se razpoke napolnijo z vlagjo, deloma se stisnejo, vendar ostane v lesu še precej vode. Lahko se potem zgodi, da prične les v notranjosti trohneti. Tak voz se mora torej najpreje pokriti z mokrimi vrečami, da se posebno kolesa polagoma napijejo vode, razpoke le polagoma stisnejo in zamaše in sploh ves les primerno napije vode. Le na ta način se bo spravilo razsušene vozove v red. Vsak skrben gospodar mora paziti, da se vozovi ne razsuše ter jih mora v poletni vročini večkrat polivati z vodo in tedaj, ko niso še razsušeni, jih samo za kratek čas peljati skozi vodo. Ko se vozov ne potrebuje, naj se jih postavi v senco, da se ne morejo prehitro osušiti. Vozovi so dandanes zelo dragi, zaradi tega je priporočati, da se gospodarji zavzamejo zanje in skrbe za njih vzdrževanje.

KMETIJSKE NOVICE.

II. Ljubljanski velesejm od 2.—11. septembra 1922. Dosedaj priskrbljene ugodnosti za razstavljalce in posetnike II. ljubljanskega velesejma. Uprava II. ljubljanskega velesejma, ki se bo vršil od 2.—11. septembra, naznanja: Uprava velesejma je priskrbela svojim udeležencem dosedaj sledeče ugodnosti: 1. 50 odstotno znižano vožnjo za osebe in blago na železnicah naše kraljevine in v vseh razredih. Pravico do uporabe polovične vožnje imajo vsi oni, ki se na železniški postaji izkažejo s parmanentno sejmsko legitimacijo II. ljubljanskega velesejma. 2. Carine prost uvoz in izvoz inozemskega razstavnega blaga, če je naslovljeno na naslov „Ljubljanskega velesejma“ in se tekom 6 mesecev iz naše države zopet izvozi. 3. Vse vizumske zadeve v inozemstvu se bodo reševale kar najhitreje. 4. Ministrstvo pošte in telegrafa je dovolilo nalepljati kolke II. Ljubljanskega velikega sejma na vse poštna pošiljke. Pripominjamo, da so kolki opremljeni z besedilom v osmih jezikih.

II. Ljubljanski velesejm je izdal pravkar I. številko svojega „Vestnika“, ki se te dni razpošilja brezplačno vsem sejmskemu uradu znanim naslovom. Ako bi kdo slučajno Vestnika ne prejel, naj to izvoli potom dopisnice javiti sejmskemu uradu, ki mu bo takoj dragevolje poslal Vestnik, ki vsebuje poleg raznih informacij tudi aktualne članke in je okrašen z lepimi slikami. Ker je začelo prostora na starem sejmišču že primanjkovati, opozarjamo vse one, ki so poslali neobvezne prijave in vse one, ki se nameravajo še prijaviti, naj čimprej pošljejo prijavnico, ker se bo v doglednem času začelo z razdeljevanjem prostora. Domneva sejmske uprave, da bo letos lansko sejmišče premajhno, se je potrdila. Zato je uprava pravočasno poskrbela za razširjenje in so se na novem delu sejmišča planacijska in kanalizacijska dela že pričela. Celo sejmišče bo letos obsegalo preko 50.000 m². Predpriprave so že v najlepšem teku in bo uprava zastavila vse sile, da bo velesejm zagotovo ob določenem roku otvorjen. Pri tem pa naj upravo podpirajo vsi zainteresirani krogi na ta način, da se čimprej prijavijo. Kdor še nima prijavnice, naj jo takoj, kakor tudi vse informacije, zahteva od urada „Ljubljanskega velesejma“, Ljubljana, Gosposvetska cesta, telef. int. 140.

URADNE VESTI.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v Kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani.

Z 2. oktobrom 1922 se otvori enindvajseti tečaj Gospodinske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem sploju poleg Marjanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično kuhanje, šivanje (ročno in strojno), pranje, likanje, živinoreja, mlekarstvo, vrtnarstvo itd. Gojenke se vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 1500— kron. Pouk sam je brezplačen. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje

perilo za posteljo: dva para rjuh in dve prevleki za blazine, 4 brisače, 4 servijete in jedilni pribori (žlica, vilice, nož). Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinsko šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. znati čitati, pisati in računati (zadnje šolsko izpričevalo);
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosedanji glavni poklic;
5. predložiti posestni list, potrjen po davčni oblasti;
6. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
7. zavezati se, da bodo natančno in vestno zvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolekovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo vsaj do 15. julija 1922.

Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Pri sprejemu deklet v Gospodinsko šolo se bo oziralo po možnosti na prosilke iz vseh slovenskih pokrajin, opomniti pa je, da je število gojenk posebno z ozirom na namen Gospodinske šole same le omejeno.

V Ljubljani, 12. junija 1922.

Ravnateljstvo Kmetijsko-gospodinske šole Kmetijske družbe za Slovenijo.

Ravnatelj: inž. R. Lah l. r.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjalo se načelnitstva, da pravočasno pošljejo vabila in spored občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je mero-dajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa. Vabila je poslati najmanj 10 dni pred izidom „Kmetovalca“.

Za volitev podružničnih zastopnikov za družbeni občni zbor je mero-dajen § 31., točka 6., po kateri se število udov, ki je mero-dajno za volitev zastopnikov, ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca tistega leta, ko je družbeni občni zbor sklican. Če se pa družbeni občni zbor skliče pred 31. marcem, tedaj je mero-dajno število udov, ki so plačali svojo udnino do dneva, ko se je ta občni zbor sklical. Volitev delegatov pri tistih podružnicah, pri katerih niso še vsi udje plačali udnine do podružničnega zbora, ki se vrši pred 31. marcem, je torej brez pomena.

Čatež ob Savi, na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1922. takoj po prvi sv. maši v šoli;

Dolnji Logatec, v nedeljo, 2. julija 1922. ob treh popoldne v „Društvenem domu“;

Fram-Slivenica, na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1922. ob treh popoldne pri g. Jos. Bauduru v Orehovi vasi;

Pesnica, v nedeljo, 2. julija 1922. ob dveh popoldne v gostilni Kerenčič na Pesnici;

Ponikva ob J. ž., v nedeljo, 9. julija 1922. po rani sv. maši v stari šoli;

Raka pri Krškem, v nedeljo, 2. julija 1922. ob osmih zjutraj v šoli;

Sv. Duh nad Krškem, v četrtek, 29. junija 1922. ob štirih popoldne v gostilni Gorenc;

Višnja gora, v nedeljo, 2. julija 1922. po prvi sv. maši v društveni dvorani;

Vuzmetinci, v nedeljo, 2. julija 1922. ob treh popoldne v gostilni Josipa Tomažiča v Vuzmetincih.

Predavanja se vrše pri sledečih podružnicah.

Razbor pri Slovenjgradcu, dne 25. junija 1922;

Dol. Logatec, dne 2. julija 1922.

Pesnica, dne 2. julija 1922;

Ponikva ob J. ž., dne 9. julija 1922.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto. Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 300 D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 75 D, na 1/12 strani 50 D, na 1/24 strani 25 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 5 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 11. Ljubljana, 15. junija 1922. Letnik XXIXII

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Pozor kmetovalci!

SUPERFOSFAT za gnojenje ajdi naj podružnice pri družbi čimprej naročijo. Tega gnojila že nekaj let ni bilo mogoče v zadostnih množinah dobiti, letos pa utegne družba uvoziti zadosti rudninskega superfosfata, ako se pravočasno zgledajo vsi oni kmetovalci, ki nameravajo gnojiti ajdi zopet s tem fosforovim gnojilom. Družbi so najljubše skupne naročitve potom podružnic ali drugih kmetijskih korporacij. Kmetovalce nujno opozorimo, da nimajo pričakovati povoljne žetve pri ajdi, ako jej ne bodo gnojili z superfosfatom. V vojnem času marsikdo rajše sploh ni vsejal semena ajde, če tega gnojila ni dobil. Zato smatramo za neobhodno potrebno, da vzame sleherni kmetovalec na ha vsaj po 300 kg superfosfata, poleg tega pa — če nima hlevskega gnoja — še po 100 kg kalijeve soli.

Semena:

Ajda, črna in siva, čiščena po Din 5.— za kg. Vreče se računajo posebej.

Grahora, po Din 7.— za kg.

Sladkorna pesa, po Din 8.— za kilogram.

Semensko deteljo, nemško lucerno kakor tudi domačo, oddaja družba svojim udom. Oddaja samo najskrbneje čiščeno seme, ki je preiskano po državnem prizkuševališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg so opremljene z izvirnimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljave prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredeničnosti.

V zalogi so naslednje vrste semenske detelje in trave:

črna ali domača detelja	27.—	Din za kg
lucerna ali nemška detelja	26.—	" " "
brezpredenični mačji rep	14.—	" " "
pasja trava	20.—	" " "
angleška ljulka, 844	9.—	" " "
angleška ljulka, 843	12.—	" " "
laška ljulka	11.—	" " "
prvovrstna travniška mešanica	12.—	" " "

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljave. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik z 19% dušika, z oljem prepariran, po 210 Din 100 kg, dobi se v vrečah po 75 kg.

Kalijeve soli, 42% je zopet v zalogi po Din 130.— za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 180 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 140 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po 140 din. sto kg.

Krmila:

Bučne oljne tropine, jako dobre, sveže kakovosti, po Din 2.50 za kilogram v kolačih brez vreč.

Lanene tropine, zmlete po Din 4.— za kg.

Ogrščine cele tropine (raprove tropine) po 2.30 Din brez vreč. Te tropine v kolačih imajo enako redilno vrednost kakor lanene tropine.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 5.50 kilogram, v manjših množinah po Din 6.— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg Din 8.— za kg, na drobno Din 8.50 za kg.

Riževni otrobi, vsebuječi 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1.90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Bakrena pasta (Bosna pasta) 3.50 Din za kg v čebrih po 100 kilogramov. Čebri se ne računajo posebej. Najboljši strokovnjaki priporočajo nakup tega najučinkovitejšega in lahko vporabljivega sredstva proti peronospori ali paležu na trti. (Glej inserat).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zopern okus ali duh, bodisi po gnolbi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 30 Din kilogram, poština in ovoj posebej.

Gumijev cevi po Din 15.— za meter.

Gumijev plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7.50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).
Petrofenoil, sredstvo zoper krvavo uš, po 12:50 Din 1 kg v posodi kupca.
Rafija, majunga extressima, po Din 10 za kilogram.
Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.
Skropilnice (bakrene) za trte so zopet v zalogi. Cena za komad 400 Din. Poštnina 25 dinarjev.
Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnic po 5 kg 35 Din brez poštnine.
Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40,— brez poštnine.
Žveplalniki, ročni po 70,— Din za komad.
Žveplovi trakovi na juti za žveplanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.
Zelatna za čiščenje vina po 45 Din kilogram.
Žveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chancel, 90/100% finosti, v vrečah po 50 kg po Din 4,—, manjše množine po Din 4:50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antilaviv v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se

dobi v zaklopnih po osminko kilograma za -10 Din, 50 gramov za 6:25 dinarjev.

Bergamaški brusni kamni so ravnokar došli. V zalogi so sledeče vrste: 28/29 cm dolge, po Din 12,— za komad; 25/26 cm po Din 12,—; 23/24 cm po Din 8,—; 20/21 cm dolge, po Din 6,— za komad.

Kose prvovrstne, so zopet v zalogi in sicer stanejo 60 in 65 cm dolge Din 18,— komad; 70 in 75 cm dolge Din 19,— komad.

Rogaški brusni kamni po Din 2,— za komad.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:
Trierji (čistilniki) 1. a po Din 1500,— za komad; 1. b po Din 1250,—.
Plužni trupi AW 5 pod Din 225,—; AW 4 po Din 160,—.
Brane, raznovrstne od Din 175,— do 455,— za komad.
Vinogradniški pluži od Din 205,— do 370 za komad.
Ročni okopovalniki po Din 280,—.
Travnjske brane A 2 po Din 500,— komad! A 3 po Din 600,—; B 3 po Din 600,— komad.
Univerzalni pluži D 8 MN po Din 700,— za komad.
Univerzalni pluži D 7 MN po Din 650,— za komad.
Dvolemežni pluži Z 6 I po Din 800,— za komad.
Obračalni pluži UW 5 po Din 650 za komad.
Obračalni pluži UW 7 po Din 700,— za komad.
Obračalni pluži UW 9 po Din 800 za komad.
Podzemni pluži po Din 400,— za komad.
Izrovači za krompir po Din 300,— za komad.
Lemeži za plug D 8 MN po Din 25,— za komad.
Lemeži za plug D 7 MN po Din 25,— za komad.
Lemeži za plug D 7 MN po Din 50,— za par.
Plazi (Sohlen) za pluge po Din 10,— za komad.

Zelo prijetno pri ribanju hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust deluje lekar-narja Feller's prijetno dišeči „Elsafluid“. Mnogo je močnejši in boljši kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 špeciálna steklenica skupaj z omotom in poštnino za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatr 333. Hrovaško.

Pozor gospodari na životinjske bolesi!

Svakoga prolječa pojavlja se **svinjska rudečica**, vranični prisad i mnoge druge zarazne bolesi medju domačim životinjama. Gospodari treba da budu na oprežu i da provedu cijepjenje još prije nego izgube koji komad, jer su svinje i goveda skupa a trošak za cijepjenje je razmjerno malen. U našoj državi priredjuje sada cjepiva Jugoslavenski serum zavod u Zagrebu. Ako gospodari trebaju upute, neka se obrate na taj zavod.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znamkah najmanj pa skupaj Din. 5,— sicer se naznanila ne objavijo.

Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Mlinske kamne,

sekane iz najboljših bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pismeno garancijo. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek. Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju.

Bakren kotel

za sirarno iz predvojnega materiala za vsebino 400 litrov proda Anton Vovk, Bled.

Prodaj

nekaj ajdovih plev in deteljnega prahu. Martin Kozjek, Zbilje p. Smednik.

Imam na prodaj

1 kravo-pincgavske pasme, dobra mlekarica, brez napak, ki bo teletila koncem julija tretjega teleta, okrog 500 kg težka. Posestnik C. J. v Otočah št. 6. Podnart.

Naprodaj je:

rabljen Climax-motor, 8 HP., za plinovo olje, že rabljen kosilni stroj „Albiom“ No. 9 Clayton-Shuttleworth, novi nadomestni deli k temu stroju, in dobro ohranjena mlatnica za gneljski pogon brez stresalca. Vprašati je pri graščinski upravi Cerreto (Rothenbüchel) p. Dob pri Domžalah.

Dobra lovska puška

Lancaster, kal. 16 in poldrugo leto star lovski pes, izvrsten gonjač je naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov pri upravništvu lista.

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Abacjevi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna zelišča, suho cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojasnila pri imenovani tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke.

Po najvišji ceni prevzame na vsaki postaji in plača takoj

Fran Kupnik
Podplat pri Rogatecu

smrekov in jelov
brusni les,
kostanjev les,
hrastove hlode.

Hlode, gojzdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Hiltja, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodnico. Plačujemo se po najvišje dnevne cene

Prodaj

lepo plemensko kravo, dobro molznico. Pri Lipovcu, Koroška Bela p. Javornik.

Sejalnica

v dobrem stanju se kupi. Ponudbe je nasloviti na upravništvu lista.

Inkarnat deteljo

prilpoča tvrdka Sever & Ko., Ljubljana.

Pozor! Cementno opeko **Pozor!**

je pričel izdelovati Anton Božič, Nova vas pošta Lesce, Gorenjsko. Razpošiljatev na vse strani. Vzorcni na razpolago!

Bika

20 mesecev starega od premovane krave proda Peter Novak, Dobrova 35.

Konj (Wallach)

lep, pohleven, rujaev barve, za lahko in težko vprego se proda in 1 lepa črna kočija. Poizve se v upravi lista.

10 merjaščkov in 7 svinjic

starih 7 do 8 tednov, Hösch-Mayerjeve pasme ima na prodaj graščina Krlež pri Kamniku.

Klepalni stroji

najnovčše in najboljšje vrste (za uspeh se jamči) kakor tudi kose prvovrstne, srpe, osle in vsi drugo železnilno nudi po zelo ugodni ceni A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21

Kosilni stroj

(tudi za žeti) v dobrem stanju se proda. Poizve se v upravništvu lista.

Kuharico

išče ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto. Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema ravnateljstvo.

Sprejme se

blapca h konjem. Oženjeni imajo prednost, ker žena in odrasli otroci lahko vsaki dan zaslužijo. Nastop takol. Plača po dogovoru. Poizve se pri upravi Slatna, p. Šmartno pri Litiji.

Prilpoča se tvrdka

Josip Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Edina tovarniška zaloga najboljših živalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobijo vsi posamezni deli za živalne stroje in kolosa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čevljarje in sedlarje.

Stavbeno podjetje.

Mestni stavbenik. Zidarski mojster.

Al. in Val. Accetto, — Ljubljana

Trnovski pristan št. 14.

Zaprisežena sodna cenilca. Prevzema vsakovrsne visoke stavbe v mestu in po deželi (od zuna) specielno praktična in higienična gospodarska poslopja in hleve). Izvršitev načrtov in proračunov — nadalje oblastveno koncesionirana posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Semena

vseh vrst prilpoča Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Zahtevajte cenovnik!

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88.

trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z drvmi žitom in drugimi deželnimi pridelki.

Brzjaviti: Andrej Oset, Maribor.

Važno za poljedelce!

Najboljši mavec (gips — sadra) zopet v zalogi!

Izbornu umetno gnojilo za deteljšča, trošenje travnikov, zelinkov, važno za ajdo itd.

Izbornu sredstvo za konzerviranje gnoja in razkuževanje hlevov.

Cena za 100 kg, Din 100, franco postaja Kranj.

FRANC DOLENC, KRANJ.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Fellerjev „ELSAFLUID“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega, čistega in osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot blago delujoče in

zelo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in boljše delujoče nego francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z

zavrtkom in s poštino za vsakega: 2 zavojnate ali 1 specialna steklenica 72 K.

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice . 300 K
24 dvojn. ali 8 špec. steklenic . 570 K
36 dvojn. ali 12 špec. steklenic . 800 K
Pojtine prosto na Vašo pošto. Kdor
dolar naprej pošlje, dobi popust v naravi.

Razno: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in 12 K;
Elsa mentolni klinčič 16 K; Elsa posipalni prašek
12 K; pravo Elsa ribje olje 80 K; Elsa voda za
usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumski
miris 60 K; glicerini 16 in 60 K; Lysol, Lyso-
form 48 K; kineški čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek
16 K; strup za podgane in miši po 16 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg št. 333 (Hrvaško).

ROSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.
Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 11230. — Telegr. „Orbis“.

Prašiče

lepe paršutarje, žive ali zaklane

kupuje v vsaki množini

Centalna vnovčevalnica za

živino in zaklano živino

V LJUBLJANI, ZELEN HRIB.

Vabilo

na občni zbor

Živnorejske zadruga v Sodražici

v nedeljo 25. junija 1922, ob 3 uri
pop. v prostorih Kmetijskega društva.

Dnevni red:

1. poročilo načelstva.
2. Poročilo tajnika, blagajnika in računskih pregledovalcev.
3. Odobritev račun. zaključka za leto 1921 in proračuna za leto 1922.
4. Sprememba pravil in določitev pristopnine.
5. Volitev odstopivših članov.
6. Slučajnosti.

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumnim negovanjem lepote. — Lekarnarju Fellerju je dospel na tisoče priznalnih pisem iz vseh strani sveta!

„ELSA“ lilično mlečno milo najboljšo blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosl z zavrtkom in s poštino 120 K.

„ELSA“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnične pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka

z zavrtkom in s poštino 80 K.

„ELSA“ tanočina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zavrtkom in s poštino 80 K.

Prodajalci, kateri naročijo najmanj 12 kosov od posameznih predmetov, dobijo popust v naravi.

Razno: Lilično mleko 24 K; brkomaž 10 K; najfinejši Hega puder drja Klugerja v velikih originalnih škatljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patentiranih škatljah 40 K; puder za gospe v vrečicah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečicah 8 K; Sachet-dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši parlem po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. — Pri teh predmetih se računajo zavrtki in poština posebej.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg št. 333, (Hrvaško).

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo ogleje Marmornat prašek — Modro gallico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Vabilo

na II. občni zbor

Kmetske hranilnice in posojilnice
v Št. Jerneju na Dolenjskem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši v četrtek 29. junija 1922 dopoldne ob pol 9. uri v prostorih Kmetske hranilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva v II. letnem delovanju.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Bakreni kotli

po 40 in 60 litrov, vsebine, solidno izdelane ima v zalogi

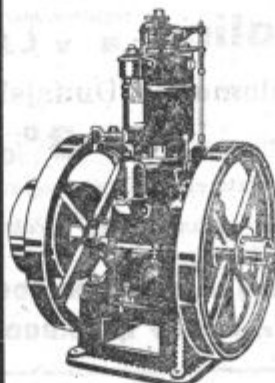
Metalokemika d. d.
Zagreb

Strossmayerova ulica št. 6.

Zahtevajte ponudbe!

Bencil - Bencol Motorji

od 6 do 12 konjskih sil, prihranijo veliko kuriva in olja, so zgrajeni z najtrpežnejše kovine vsled tega so trajni in solidni, spravljajo se z lahkoto od vsakega ter ne zahtevajo nikakih popravil.

Te najmodernejše motorje pre-skrbuje tvrdka

„TRIGLAV“ d. z o. z.
Ljubljana, Krekov trg 10.

Velesojm v Zagrebu

(o 17. junija - 29. junija 1922.)

nudi vsakemu posestniku najboljšo priložnost, da si še pred nakupom ogleda vse potrebne mu poljedelske stroje, da se o njih kakovosti in zmožnosti sam prepriča in jih že poprej spozna pri praktičnem delu samem.

Med raznovrstnimi drugimi stroji bode v ta namen tovarna **MELICHAR - UMRATH & Co.** (Praga - Bubna) (podružnica Sv. Jurij ob juž. žel.)

razstavila v Zagrebu večje število parnih mlatilnic, lokomobilov v vseh velikosti in nekoliko motorjev, vse v popolnem pogonu.

Opozarjamo vse interesante, da izrabijo to priložnost! Zmerne konkurenčne cene!

Vabilo

na občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Viču
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se vrši v nedeljo dne 2. julija 1922, ob
11. uri v pisarni tajništva na Viču št. 60.

Dnevni red:

1. Otvoritev ter določitev sklepčnosti.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Potrditev letnega računa.
5. Volitev likvidacijskega odbora.
6. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure na to občni zbor, ki skepa brez ozira na število navzočih članov.

Načelstvo.

Vabilo

na občni zbor

Hranilnice in posojilnice
v Gorenjivasi
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 29. junija 1922 v hranilnični
pisarni ob 14. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklepa ob vsakem številu navzočih članov.

Vabilo

na občni zbor
Hranilnice in
posojilnice v
Braslovčah

reg. zadr. z neom. zav.,
ki se bo vžil v sredo dne
28. junija 1922 ob 3. uri
popoldne v uradnih pro-
storih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzornika.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1921.
5. Volitev 7 članov načelstva in 5 članov nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Sodi

za vino, žganje,
olje, mast, med
petrolej

za transport in shrambo
ima vedno v zalogi
vsako množino

Franjo Repič
sodarski mojster
Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v
to stroko spadajoča po-
pravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna
postrežba!

Iv. Jax in sin

Ljubljana.

Gospodstva cesja
šivalni stroji in
stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in
elegančna izvršitev iz
tovarne v Linca. Usta-
novljena l. 1867.
Vezenje počuje brez-
plačno.

Pisalni stroji
„A D L E R“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih
tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA,
WAFENRAD.

MLINI!

Specialna trgovina za mlinske potrebščine.

ČADEŽ & BRCAR

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

priporoča bogato zalogo vseh v mlinsko stroko spadajočih predmetov po najnižjih dnevni cenah i. s.: svilena sita X in XXX, tenčico za zdrob (Griesgaze), 24 in 32 cm široka volnena sita, pocinjeno žično tkano (Drahtgewebe), prima gonilna jermena, mlinske kamne, ameriška strojna olja in masti, kontenino, žimnata sita itd.
Postrežba točna in brza! — Ceniki
na razpolago.

-Kupujem:
vsa zdravilna zelišča po dnevnih cenah:

Lipovo cvetje,
gorski mah, cijan,
lapuh, trpoteč, vin-
ski kamen, krlji-
kino lubje,
brinjevo olje
in druge.

Za vsakovrstna to-
zadevna pojasnila
sem vedno na
uslugu.

Med. drogeria „Adrija“ B. Čvančara
Ljubljana, Šelemburgova ulica 5.

Prodajam:
Žveplen prah, mo-
dro galico, želatino
za čiščenje vina in
vse druge kemijske
izdelke za živinorejo
in vinogradarstvo.

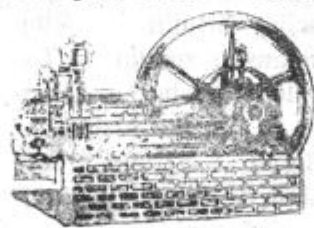
Posebno priporo-
čam „Svin“, od-
vračalni pripomo-
ček proti svinjski
kugi, rdečici, vran-
ičnemu prisadu in
kugi na parkljih go-
veje živine.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.

iz najslavitejših tovarn.
Zastopstvo za parne kotle znanih
tvornic „Welsla“.

Kdor hoče imeti prvovrstne poljedelske stroje, izborne oralne priprave,

Lokomobile,
mlatilnice,
sejalne in
kosilne
stroje,
pumpe,
slamozre-
nice
i. t. d.

Raznovrstne
pluge, brane
in okopal-
nike,
ospalnice,
drobilne
mline,
reporeznice
i. t. d.

(Solidno češko blago).

naj pride pogledat ali naj piše na tovarn. salogo
MELICHAR - UMRATH - BÄCHER
V ŠT. JURJU ob južni železnici.

Kmetska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo
Ljubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **3%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 115,000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1,200.000 kron.

Jedilno orodje, žlice, nože,
škarje sploh vso nožarsko in
galenterijsko robo razpošilja na
veliko in drobno pošiljavo nizkih cenah
veletrgovina in razpošiljalna

R. STERMECKI, Celje 319.
(Slovenija). Zahtevajte ilustrovani cenik.
Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.